

DOI: <https://doi.org/10.15407/np.62.175>

УДК 025.29:[002+002.1+002.2+01+02]

Алла Рубан,

ORCID 0000-0003-4328-2928,

молодший науковий співробітник,

відділ науково-освітніх інформаційних ресурсів,

Державна науково-педагогічна бібліотека України

імені В. О. Сухомлинського,

вул. М. Берлинського, 9, м. Київ, 04060, Україна

e-mail: metodist22@ukr.net

**КАБІНЕТ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА
ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО:
ПІДСУМКИ 20-РІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Мета дослідження. Проаналізувати основні напрями діяльності кабінету бібліотекознавства Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського НАПН України протягом 2000–2020 рр. **Методологічною основою** дослідження слугували системний, структурно-функціональний, соціокомунікаційний, соціокультурний, інформаційно-сервісний підходи. У процесі роботи над статтею застосовано такі методи: статистичний для збору, угруповання і представлення даних про склад фонду кабінету бібліотекознавства, участь його фахівців у здійсненні наукових досліджень, аналіз, синтез, узагальнення даних. **Наукова новизна** дослідження полягає в здійсненні всебічного аналізу діяльності підрозділу бібліотеки, де сконцентровано інформаційний ресурс з питань бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства, документознавства та інформаційної діяльності. **Висновки.** Створений 2000 р. кабінет бібліотекознавства Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського продовжує зберігати своє місце й відігравати важливу роль у структурі бібліотеки. Основними напрямками діяльності його фахівців протягом аналізованого періоду були наукові дослідження з питань галузевого бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства, документознавства та інформаційної діяльності; довідково-бібліографічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень за темами НД бібліотеки; організація фонду й довідково-пошукового апарату; бібліотечно-інформаційне та довідково-бібліографічне обслуговування користувачів;

моніторинг їхніх інформаційних потреб; моніторинг бібліотекознавчих інформаційних ресурсів в інтернеті; розроблення регламентуючих документів; підготовка інформації про персоналії до віртуального інформаційно-бібліографічного ресурсу «Видатні бібліотекознавці, бібліографознавці, книгознавці та документознавці України та світу»; розвиток корпоративних зв'язків з фахівцями освітянських бібліотек України та ін.

Ключові слова: кабінет бібліотекознавства, наукова бібліотека, бібліотекознавча література, фонди бібліотек, інформаційні ресурси, бібліотечні колекції, довідково-пошуковий апарат, інформаційно-бібліографічне забезпечення фахівців бібліотек, корпоративна діяльність, видатні бібліотекознавці, бібліографознавці, книгознавці, документознавці України і світу, віртуальний інформаційно-бібліографічний ресурс, наукові дослідження.

Постановка проблеми. Видання бібліотекознавчої тематики мають велике значення для становлення бібліотекарів як фахівців, для підвищення їхньої професійної майстерності. Найчастіше таку літературу у великих бібліотеках зберігають в окремо виділених підрозділах – відділах, секторах, кабінетах. Мета їх заснування – сприяння методичній та дослідницькій діяльності в галузі бібліотечної справи. Виокремлені спеціалізовані бібліотекознавчі фонди в бібліотеках України на початку свого існування мали різні форми: відділи бібліотекознавства (Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка, 1903 р., Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, 1922 р.); самостійно функціонуючі кабінети бібліотекознавства (Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника, 1940 р.); кабінети бібліотекознавства як структурні підрозділи науково-методичних відділів (Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого, 1964 р., Луганська обласна універсальна наукова бібліотека, 1974 р., Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського, 2000 р.).

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Різноманітні аспекти діяльності, історію створення відділів, секторів, кабінетів бібліотекознавства в Україні висвітлено в сучасних публікаціях В. Корнієнко, С. Косяк, С. Масловської (Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського), О. Білозерської, Г. Богданова, С. Ковальчук, І. Цуріної (Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого), О. Галевич, Н. Кунанець, В. Мудрохи (Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника), К. Вірюгіної, Л. Глазунової,

Н. Капустіної, І. Карнаух, А. Перепечі, А. Підгайної (Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка), А. Рубан (Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського), Ю. Соснової (Луганська обласна універсальна наукова бібліотека).

Мета статті – проаналізувати основні напрями діяльності кабінету бібліотекознавства Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського протягом 2000–2020 рр.

Виклад основного матеріалу. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського, яка функціонує в структурі НАПН України, є головним науково-методичним центром мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України, завданнями якого серед іншого є організація системи безперервної освіти бібліотечних фахівців освітянських книгозбірень, а також формування інформаційного ресурсу з питань бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства, документознавства та інформаційної діяльності. Саме з цією метою, а також для інформаційного забезпечення наукових досліджень бібліотеки в межах тодішнього науково-методичного відділу (нині – відділ науково-методичної, соціокультурної та міжнародної діяльності) в 2000 р. було створено кабінет бібліотекознавства (КБ).

Фонд КБ як підфонд діючого фонду Бібліотеки – галузеве за змістом систематизоване зібрання друкованих, рукописних і електронних документів українською та іноземними мовами, переданих до КБ на довгострокове зберігання, – почав формуватися з листопада 2000 р. На 01.01.2001 р. у ньому було всього 72 примірники документів. На сьогодні ж він містить близько 10,5 тис. примірників книжок, брошур, авторефератів дисертацій, научних посібників, електронних, рукописних документів, репродукованих, періодичних видань і видань, що продовжуються. Найціннішими є видання, надруковані в кінці XIX – на початку XX ст. [8]. Частину фонду, більше чотирьохсот видань, виданих до 1917 р. (серед них – 8 назв журналів), унесено до реєстру Національного надбання. Це унікальні документи, в яких представлено різноманітні відомості з питань історії бібліотечної та книжкової справ, що мають історичну, культурну й наукову цінність та є важливою ланкою, що поєднує минуле, сучасне і майбутнє. Найдавніші книжки у фонді датовані 1869 роком. Щодо періодичних видань, то всього в КБ представлено 71 назву фахових періодичних видань за

різні роки. Ці видання становлять 41 % від загальної кількості документів, наявних у фонді. Необхідно зазначити, що на порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського на сторінці «Фонд кабінету бібліотекознавства» (<https://dnpb.gov.ua/ua/фонд/фонд-кабінету-бібліотекознавства/>) для надання інформації про фахові періодичні й продовжувані видання та доступу до повних текстів деяких з них розміщено перелік із 46 журналів і 13 продовжуваних видань, які в різні роки надходили до КБ, та подано посилання на електронні версії інших журналів і збірників, здебільшого – зарубіжних. У 2019 р. фонд кабінету було поповнено колекцією П. І. Рогової – першого директора бібліотеки. 186 документів із різних галузей знання, де переважає художня література, дають уявлення про інтереси й захоплення цієї неординарної особистості: окрім літератури, це бібліотечна справа й бібліографія, мистецтво (багато видань, присвячених творчості видатних художників), історія. Значна кількість видань містить автографи авторів та інших дарувальників, зокрема шанувальників, їхні присвяти Павлі Іванівні.

Склад і зміст фонду КБ розкрито через довідково-пошуковий апарат: електронний каталог (бази даних «Бібліотечна справа», «Книги», «Періодика»); карткові каталоги: центральний абетковий каталог документів українською та російською мовами (законсервовано з 2021 р.), центральний систематичний каталог документів українською та російською мовами, абетковий (законсервовано з 2014 р.) і систематичний каталоги авторефератів дисертацій; абетковий, систематичний та топографічний каталоги КБ; систематичну картотеку статей. Завдяки тому, що останнім часом більшість періодичних і продовжуваних видань представлено у відкритому доступі, співробітники КБ при створенні аналітичних записів в електронному каталозі обов'язково зазначають адреси статей в інтернеті. У такий спосіб користувачі мають змогу перейти від запису до зв'язаного файлу чи кількох файлів (за їх наявності) через посилання на них. Отже, користувач будь-якої бібліотеки, яка не має необхідного йому документа, може його переглянути. У разі відсутності зв'язаного файлу, володіючи інформацією про місце зберігання документа, користувач має змогу замовити та отримати його копію в ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського за допомогою послуги електронної доставки документів.

Інформаційно-бібліографічне забезпечення фахівців освітянських книгозбірень здійснюємо шляхом систематичного інформування їх про нові надходження видань до КБ. Із цією метою двічі на рік на сторінці КБ вебпорталу бібліотеки презентуємо списки нових надходжень як неперіодичних, так і періодичних видань, при цьому аналітичні описи статей останніх супроводжуємо посиланнями на повні тексти в інтернеті за їх наявності. Інформацію про нові надходження дублюємо на сторінці бібліотеки в Фейсбуці, друкуємо в науково-методичному часописі «Шкільна бібліотека плюс», а також розсилаємо списки електронною поштою директорам бібліотек мережі. Окрім того, фахівці КБ проводять бібліографічні огляди та організують виставки нових надходжень, тематичні виставки (зокрема – віртуальні, що представлені на вебпорталі бібліотеки); надають довідки та консультації користувачам; забезпечують інформаційну підтримку заходів із актуальних питань розвитку бібліотечної справи, які проводять відділ та бібліотека.

Із 2011 р. співробітники КБ беруть участь в корпоративній роботі з фахівцями бібліотек мережі – обміні аналітичними бібліографічними записами статей із періодичних видань бібліотекознавчої тематики. Нашими партнерами в цьому питанні в різні роки були Науково-педагогічна бібліотека КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», бібліотеки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського та Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Були спроби започаткувати співпрацю з кількома бібліотеками загальнодержавного значення, але, на жаль, через різні об'єктивні й суб'єктивні причини вони залишилися нереалізованими.

У 2009 р. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського за ініціативою тодішнього директора П. І. Рогової на власному вебпорталі у рубриці «Інформаційно-бібліографічні ресурси» (<https://dnpb.gov.ua/ua/informatsiyno-bibliohrafichni-resursy/vudatni-bibliotekoznavtsi/>) розпочала створювати віртуальний інформаційно-бібліографічний ресурс «Видатні бібліотекознавці, бібліографознавці, книгознавці та документознавці України та світу», що висвітлює спадщину, здобутки визначних осіб, які присвятили своє життя й діяльність розвитку документально-комунікаційних наук. На сьогодні на огляд загалом представлено доробок 18-ти видатних особи-

стостей, від Івана Федорова до наших сучасників – Михайла Слободяника, Павли Рогової та Тетяни Роскіної.

Упродовж 2001–2019 рр. фахівці КБ брали участь у здійсненні 5 тем наукових досліджень: «Створення, становлення і розвиток освітянських бібліотек України (X–XX ст.)» (2001–2005), «Теоретичні засади формування всеукраїнського інформаційного ресурсу з питань психолого-педагогічної науки і освіти на базі Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В. О. Сухомлинського» (2006–2010), «Теоретичні та науково-практичні аспекти створення інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу в Державній науково-педагогічній бібліотеці України імені В. О. Сухомлинського» (2011–2013), «Організація і методика створення галузевих бібліотечно-інформаційних ресурсів для освітянської галузі України» (2014–2016), «Науково-методичні засади розвитку освітянських бібліотек як важливого складника освітнього середовища» (2017–2019). За цей час ними підготовлено 4 випуски науково-допоміжного бібліографічного покажчика «Бібліотека навчального закладу в контексті інформатизації суспільства» [1]; науково-методичні рекомендації «Формування інформаційної культури учнів загальноосвітніх навчальних закладів» [11], «Створення інформаційного ресурсу з питань бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства, документознавства й інформаційної діяльності в традиційній та електронній формах в освітянських бібліотеках» [9], «Патріотичне виховання у шкільних бібліотеках: методи та підходи» (розділ) [7]; 5 випусків методичних рекомендацій до щорічних Всеукраїнських місячників шкільних бібліотек (розділи); монографію «Організація і методика створення галузевих бібліотечно-інформаційних ресурсів для освітянської галузі України» (розділ) [5]; практичні посібники «Організація роботи бібліотеки загальноосвітнього навчального закладу» (розділи) [6], «Сучасна шкільна бібліотека: організація роботи» (розділ) [10], «Організаційно-управлінські, нормативно-інструктивні і методичні документи для освітянських бібліотек Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України» (2014–2016) [4]; бібліографічний огляд видань із фондів ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського «Дитина і книга: погляд крізь призму часу» [2]; збірник поезій «З Україною в серці» (розділ) [3]; 44 статті, із них 16 – у виданнях, що затверджені МОН України, 2 – у виданнях, що входять до наукоме-

тричних баз даних; більше 40 бібліографічних списків; виголошено біля 70 доповідей під час конференцій, семінарів, вебінарів, круглих столів, бібліотекознавчих і педагогічних читань. Фахівцями КБ розроблено регламентуючі документи – положення про фонд кабінету бібліотекознавства, паспорт фонду кабінету бібліотекознавства, паспорти-характеристики абеткового й систематичного каталогів, систематичної картотеки статей, бази даних «Бібліотечна справа» електронного каталогу Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. У 2007 р. і 2010 р. задля визначення ступеня задоволеності інформаційних потреб користувачів ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського в документах із питань бібліотекознавства, бібліографознавства, документознавства, книгознавства й інформаційної діяльності, виявлення напрямів та шляхів подальшого вдосконалення формування інформаційного ресурсу з названих питань було проведено анкетування на базі фонду КБ.

Останніми роками багато бібліотек країни мають проблеми з комплектуванням власних фондів, що зумовлено зростанням вартості документів, ускладненням механізмів їх придбання тощо. В цих умовах важливим напрямом діяльності стає моніторинг інформаційного простору інтернету. Із 2018 р. ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського надає доступ користувачам до інформаційних ресурсів компанії EBSCO Publishing, що є одним із найбільших у світі постачальників журналів в електронному та друкованому форматах. Одним із завдань фахівців КБ став аналіз публікацій бібліотекознавчої тематики її баз даних, інформування про них під час постійно діючого науково-методологічного семінару «Наукова бібліотека та якість сучасної освіти». Деякі статті було використано при підготовці останнього випуску бібліографічного покажчика «Бібліотека навчального закладу в контексті інформатизації суспільства». До речі, готуючи покажчик, використовували також інші інтернет-ресурси, зокрема видання книгозбірень мережі освітянських бібліотек України, представлені на їхніх вебсайтах.

Останній рік вніс корективи в діяльність кабінету бібліотекознавства: значний обсяг робіт виконувався поза межами бібліотеки, виставкову діяльність було перенесено в інтернет (у 2020 р. підготовлено такі віртуальні виставки: «Дитяче читання: сучасні підходи і можливості (до Міжнародного дня дитячої книги)», «Шкільна бібліо-

тека і екологічна просвіта», «Бібліотеки закладів освіти: досвід діяльності. За матеріалами публікацій зарубіжних періодичних видань (із використанням баз даних EBSCOhost)», «Бібліотека – потужний інформаційний центр сучасності» (до Всеукраїнського дня бібліотек), «Українська періодика із бібліотечної справи та суміжних галузей знань»; на сторінці «Кабінет бібліотекознавства» вебпорталу бібліотеки започатковано рубрику «Віртуальний читальний зал». Для користувачів були доступні вже «знайомі» послуги – «Запитай бібліотекаря», «Віртуальна бібліографічна довідка», електронна доставка документів.

Якщо проаналізувати звернення користувачів до рубрик нашої вебсторінки, то побачимо, що протягом останніх років найчастіше їх цікавили списки нових надходжень до КБ, доступ до повних текстів фахових періодичних видань, інформація про виставки, рубрика «Бібліотека: вчора, сьогодні, завтра», інформація про бібліотечні асоціації й товариства, про фонд видань кінця XIX – першої половини XX ст. у ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

Висновки. Основними напрямками діяльності фахівців кабінету бібліотекознавства ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського протягом аналізованого періоду були наукові дослідження з питань галузевого бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства, документознавства та інформаційної діяльності; довідково-бібліографічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень за темами НД бібліотеки; сумарний облік, розстановка, зберігання та використання видань фонду КБ; організація довідково-пошукового апарату; бібліотечно-інформаційне та довідково-бібліографічне обслуговування користувачів шляхом добору літератури, надання довідок і консультацій, підготовки бібліографічних списків, систематичного інформування бібліотечних працівників освітянських книгозбірень за допомогою проведення відкритих переглядів, бібліографічних оглядів, тематичних виставок і виставок нових надходжень (стаціонарних, виїзних, на вебпорталі бібліотеки), надання користувачам КБ доступу до електронних ресурсів, видача видань для виконання замовлень за міжбібліотечним абонементом і послугою електронної доставки документів; інформаційне забезпечення заходів із актуальних питань розвитку бібліотечної справи, які проводить бібліотека; моніторинг інформаційних потреб; підготовка інформаційно-бібліографічних матеріалів із

актуальних питань розвитку вітчизняного й зарубіжного бібліотекознавства, бібліографознавства, документознавства, книгознавства та інформаційної діяльності; моніторинг бібліотекознавчих інформаційних ресурсів у мережі Інтернет; розроблення регламентуючих документів; участь у науково-практичних заходах для фахівців освітнянських бібліотек; підготовка інформації про персоналії до віртуального інформаційно-бібліографічного ресурсу «Видатні бібліотекознавці, бібліографознавці, книгознавці та документознавці України та світу»; співпраця з фахівцями провідних бібліотек держави; розвиток корпоративних зв'язків із фахівцями освітнянських бібліотек України щодо обміну електронними бібліографічними записами; популяризація послуг та інформаційного ресурсу КБ у фахових виданнях, на вебпорталі бібліотеки, на міжнародних, всеукраїнських, обласних, міських науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, вебінарах тощо.

Сьогодні КБ продовжує зберігати своє місце й відігравати важливу роль в структурі бібліотеки, оскільки він, завдяки формуванню тут спеціалізованого фонду, є методичним підрозділом, що сприяє підвищенню кваліфікації співробітників, які здійснюють організацію бібліотечного фонду, бібліотечне та інформаційно-бібліографічне обслуговування користувачів, методичну роботу й проводять наукові дослідження в галузі бібліотечної діяльності. Кабінет бібліотекознавства – необхідний складник наукової бібліотеки, він виконує важливі функції і завдання, тому має і в перспективі зберігатися й розвиватися.

Список бібліографічних посилань

1. *Бібліотека навчального закладу в контексті інформатизації суспільства* : наук.-допом. бібліогр. покажч. для б-к закл. заг. серед., проф.-техн., вищої освіти. Вип. 4 / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Рубан А. І., Хемчян І. І. ; наук. консультант Добко Т. В. ; бібліогр. ред. Рубан А. І.]. Київ, 2019. 500 с. (Серія «На допомогу професійній самоосвіті працівників освітнянських бібліотек» ; вип. 23). URL: https://dnrb.gov.ua/wp-content/uploads/2019/08/Biblioteka-navchalnogo-zakladu_vyp.4.pdf.

2. *Дитина і книга: погляд крізь призму часу* : бібліогр. огляд вид. із фондів Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В. О. Сухомлинського / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд. Рубан А. І. ; наук. консультант Заліток Л. М. ; наук. ред. Рогова П. І.]. Київ, 2013. 108 с. (Серія «На

допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек» ; вип. 8). URL: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2016/01/Dyutyna_i_knyga.pdf.

3. *3 Україною в серці : дитяча поезія* / Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Хемчян І. І., Біла Л. О., Рубан А. І.]. Київ, 2016. 255 с.

4. *Організаційно-управлінські, нормативно-інструктивні і методичні документи для освітянських бібліотек Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України*. Вип. 4. 2014–2016 рр. / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад.: І. І. Хемчян, А. І. Рубан ; наук. ред. І. Г. Лобановська]. Київ, 2016. 617 с. URL: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2017/01/zbirnyk_4_Normativno-instruktsiyni_dok.pdf.

5. *Організація і методика створення галузевих бібліотечно-інформаційних ресурсів для освітянської галузі України* : колектив. монографія / [авт. кол.: Л. О. Біла, Л. М. Бондар, О. Б. Бондарчук, Н. В. Вараксіна, І. Г. Лобановська, Т. С. Павленко, А. І. Рубан, І. І. Хемчян та ін. ; наук. ред.: Л. М. Заліток, І. Г. Лобановська]. Київ, 2016. 175 с. URL: https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2017/02/organizatsia_i_metodika_2016.pdf.

6. *Організація роботи бібліотеки загальноосвітнього навчального закладу* / АПН України, ДНІБ України ; [авт.-упоряд.: П. І. Рогова, І. І. Хемчян, Р. П. Гаврилюк, В. П. Здановська, І. Й. Коваленко, І. Г. Лобановська, Н. Г. Мацібора та ін.]. *Шкіл. світ*. 2002. Листоп. (№ 42/43). С. 1–62 ; Груд. (№ 46/47). С. 1–61.

7. *Патріотичне виховання у шкільних бібліотеках: методи та підходи* : метод. рек. / [авт.: Т. В. Добко, І. І. Хемчян, Л. М. Бондар, А. І. Рубан ; наук. ред.: Л. Д. Березівська, Т. В. Добко] ; Нац. акад. пед. наук України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. Київ, 2017. 88 с. (Серія «На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек» ; вип. 16). URL: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2017/09/patriotic_education_method_recommend_2017.pdf.

8. Рубан, А. Кабінет бібліотекознавства Державної науково-педагогічної бібліотеки України та його фонд видань кінця XIX – першої половини XX ст. *Бібл. планета*. 2002. № 1. С. 21–23.

9. *Створення інформаційного ресурсу з питань бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства, документознавства й інформаційної діяльності в традиційній та електронній формах в освітянських бібліотеках* : (метод. рек.) / Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд. Рубан А. І. ; наук. ред., наук. консультант Рогова П. І.]. Київ, 2013. 71 с. URL: https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2016/07/Stvorenia_inform_resursu_2013.pdf.

10. *Сучасна шкільна бібліотека: організація роботи* : практич. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинсь-

кого ; [авт. кол.: Л. М. Бондар, Т. В. Добко, І. Г. Лобановська, О. С. Матвійчук, А. І. Рубан, І. І. Хемчян та ін. ; наук. ред.: Т. В. Добко, О. Є. Матвійчук, І. Г. Лобановська, І. І. Хемчян]. Київ, 2019. 358 с. (Серія «На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек» ; вип. 21). URL: https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2019/06/Modern_school_library_2019.pdf.

11. *Формування інформаційної культури учнів загальноосвітніх навчальних закладів* : наук.-метод. рек. / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд. А. І. Рубан ; наук. консультант Я. О. Чепуренко ; наук. ред.: П. І. Рогова, В. І. Лутовинова]. Шкіль. б-ка плюс. 2006. Черв. (№ 11/12). С. 1–62.

References

1. Ruban, A. I. & Khemchian, I. I. (Comps.). (2019). *Biblioteka navchalnogo zakladu v konteksti informatyzatsii suspilstva*: nauk.-dopom. bibliohr. pokazhch. dlia b-k zakl. zah. sered., prof.-tekhn., vyshchoi osvity. Vyp. 4 (Seriiia "Na dopomohu profesiinii samoosviti pratsivnykiv osvitiianskykh bibliotek" vyp. 23) [Library of the educational institution in the context of informatization of society. Iss. 4]. (Dobko, T. V. (Ed.)). Kyiv, Ukraine. Retrieved from https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2019/08/Biblioteka-navchalnogo-zakladu_vyp.4.pdf. [In Ukrainian].

2. Ruban, A. I. (2013). *Dytyna i knyha: pohliad kriz pryzmu chasu* : bibliohr. ohliad vyd. iz fondiv Derzh. nauk.-ped. b-ky Ukrainy im. V. O. Sukhomlynskoho (Seriiia "Na dopomohu profesiinii samoosviti pratsivnykiv osvitiianskykh bibliotek" vyp. 8). [A child and a book: a look through the prism of time]. (Rohova, P. I. (Ed.)). Kyiv, Ukraine. Retrieved from http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2016/01/Dytyna_i_knyga.pdf. [In Ukrainian].

3. Khemchian, I. I., Bila, L. O., & Ruban, A. I. (Comps.). (2016). *Z Ukrainoiu v sertsii: dytiacha poeziia*. [With Ukraine in the heart]. Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].

4. Khemchian, I. I., & Ruban, A. I. (Comps.). (2016). *Orhanizatsiino-upravlinski, normatyvno-instryktyvni i metodychni dokumenty dlia osvitiianskykh bibliotek Ministerstva osvity i nauky Ukrainy ta Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy*. Vyp. 4. 2014-2016 rr. [Administrative, regulatory guidance documents and guidelines for the pedagogical library of the Ministry of education and science of Ukraine and National Academy of pedagogical Sciences of Ukraine. Part 4. 2014-2016 years]. (Lobanovska, I. H. (Ed.)). Kyiv, Ukraine. Retrieved from http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2017/01/zbirnyk_4_Normativno-instruktsiyni_dok.pdf. [In Ukrainian].

5. Bila, L. O., Bondar, L. M., Bondarchuk, O. B., Varaksina, N. V., Lobanovska, I. H., Pavlenko, T. S., Ruban, A. I., & Khemchian, I. I. [et al] (Comps.). (2016). *Orhanizatsiia i metodyka stvorennia haluzevykh bibliotechno-informatsiinykh resursiv dlia osvitiianskoi haluzi Ukrainy*: kolektyv. monohrafiia [Arrangement and procedure of creating subject library information resources for educational sphere of

Ukraine]. (Lobanovska, I. H., & Zalitok, L. M. (Eds.)). Kyiv, Ukraine. Retrieved from https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2017/02/organizatsia_i_metodika_2016.pdf. [In Ukrainian].

6. Rohova, P. I., Khemchian, I. I., Havryliuk, R. P., Zdanovska, V. P., Kovalenko, I. Y., Lobanovska, I. H., & Matsibora, N. H. [et al] (Comps.). (2002). *Orhanizatsiia roboty biblioteki zahalnoosvitnoho navchalnogo zakladu* [Organization of work of a library of a general educational institution]. *Shkilnyi Svit, Lystop.*, 42/43, 1-62, *Hrud.* 46/47, 1-61. [In Ukrainian].

7. Khemchian, I. I., Bondar, L. M., Dobko, T. V., & Ruban, A. I. (Comps.). (2017). *Patriotychne vykhovannia u shkilnykh bibliotekakh: metody ta pidkhody: metod. rek.* [Patriotic education at school libraries: methods and approaches: Guidelines]. Kyiv, Ukraine. Retrieved from http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2017/09/patriotic_education_method_recommend_2017.pdf. [In Ukrainian].

8. Ruban, A. I. (2002). Kabinet bibliotekoznavstva Derzhavnoi naukovo-pedahohichnoi biblioteki Ukrainy ta yoho fond vydan kintsia XIX – pershoi polovyny XX st. [Librarianship Study Room of the State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine and its collection of publications of the end of the XIX – first half of the XX century]. *Bibliotekna Planeta*, 1, 21-23. [In Ukrainian].

9. Ruban, A. I. (2013). *Stvorennia informatsiinoho resursu z pytan bibliotekoznavstva, bibliohrafoznavstva, knyhoznavstva, dokumentoznavstva y informatsiinoi diialnosti v tradytsiinii ta elektronni formakh v osvitiianskykh bibliotekakh: (metod. rek.)*. [Creation of an information resource in the sphere of library science, bibliography science, bibliology, document study and information activity in traditional and electronic forms in educational libraries: Guidelines]. (Rohova P. I. (Ed.)). Kyiv, Ukraine. Retrieved from https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2016/07/Stvorennia_inform_resursu_2013.pdf. [In Ukrainian].

10. Bondar, L. M., Dobko, T. V., Lobanovska, I. H., Matviichuk, O. Ye., Ruban, A. I., & Khemchian, I. I. (Comps.). (2019). Suchasna shkilna biblioteka: orhanizatsiia roboty: prakt. posib. (Seriia "Na dopomohu profesiinii samoosviti pratsivnykiv osvitiianskykh bibliotek"; vyp. 21). [Modern school library: organization of work : practice tool]. (Dobko, T. V., Matviichuk, O. Ye., Lobanovska, I. H., & Khemchian, I. I. (Eds.)). Kyiv, Ukraine. Retrieved from https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2019/06/Modern_school_library_2019.pdf. [in Ukrainian].

11. Ruban, A. I. (2006). Formuvannia informatsiinoi kultury uchniv zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv: nauk.-metod. rek. [Formation of information culture of students of secondary schools: Guidelines]. (Chepurenko, Ya. O., Rohova, P. I., & Lutovynova, V. I. (Eds.)). *Shkilna biblioteka plyus, Cherv.*, 11/12, 1-62. [In Ukrainian].

Alla Ruban,

ORCID 0000-0003-4328-2928,

Junior Research Associate,

V. O. Sukhomlynskyi State scientific and pedagogical library of Ukraine,

9, M. Berlinsky Street, Kyiv, 04060, Ukraine

e-mail: metodist22@ukr.net

**LIBRARIANSHIP STUDY ROOM OF V. O. SUKHOMLYNSKYI STATE
SCIENTIFIC PEDAGOGICAL LIBRARY OF UKRAINE:
RESULTS OF 20 YEARS OF ACTIVITY**

Aim of the research. To analyze the main activities of the Librarianship Study Room of V. O. Sukhomlynskyi State scientific and pedagogical library of Ukraine of NAES of Ukraine during the period 2000–2020. **The methodological basis of the study** were the systemic, structurally functional, socio-communicative, socio-cultural, informational approaches. While working on the article, the following methods were used: statistical method for the collection, combination and presentation of data on the composition of the library collection of the Librarianship Study Room, participation of its specialists in scientific research, analysis, synthesis, generalization of data. **The scientific novelty** of the research consists in carrying out a comprehensive analysis of the activities of the library unit, where the information resource is concentrated on library science, bibliography, bibliology, document science and information activities.

Results of the research. Established in 2000, the Librarianship Study Room of V. O. Sukhomlynskyi State scientific and pedagogical library of Ukraine continues to retain its place and plays an important role in the structure of the library. The main activities of its specialists during the analyzed period were researches in the field of library science, bibliography, bibliology, document science and information activities; reference and bibliographic and information support of scientific research of the library; organization of the library collection and the reference aids; library and information, reference and bibliographic services to users; monitoring of their information needs; monitoring of library information resources on the Internet; development of normative, instructive and methodical documents; preparation of information on personalities for the virtual information bibliographic resource «Outstanding Librarians, Bibliographers, Bibliologists, Documentalists of Ukraine and of the World»; development of corporate relations with specialists of educational libraries of Ukraine, etc.

Keywords: Librarianship Study Room, research library, literature on library science, library holdings, information resources, library collections, reference aids, information and bibliographic support of library specialists, library cooperation, corporate activity, library service, outstanding librarians, bibliographers, bibliologists, documentalists of Ukraine and of the world, virtual information bibliographic resource, scientific research.

Стаття надійшла до редакції 31.05.2021 р.